

Τὴν μετὰ ταῦτα 1839 καὶ 1841 δημοσιευθεῖσαν συνέχειαν μέχρι τοῦ 1849 παρήγαγε, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἀνέβη ὑψηλότεραν βαθμίδα. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐξέλιπε καὶ ἡ χρεῖα τοῦ συγγράφειν κατ' ἐξοχὴν διὰ λόγιους. Ἡ ἀξιόλογος συγγραφή αὐτοῦ περὶ Βιγκεντίου τοῦ ἀπὸ Βελουάκων (1819) τάσσεται εἰς ὅσα ἔγραψε περὶ χαρακτηρισμοῦ τοῦ μεσαιῶνος, ὡσαύτως καὶ ἡ ἐκτίμησις τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ ποιητοῦ Δάντου, ἣν περιλαβὼν ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ ἐξέδωκε κατὰ τα τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του. Ἐκ τοῦ Δάντου εἶχε μάλιστα διὰ στόματος τοὺς ἐξῆς στίχους:

No. io appreso quel che, s'io vi dico

A molti fia favor di forte agrume ;

Ma s'io al vero son timido amico,

Temo di perder vita tra coloro

Che questo tempo chiameranno antico.

(Paradiso XVII, 116—122.)

Ἦτο ἐξηκοντούτης ὁ Σχλόσσερ, ὅτε ἐξέδωκε δεύτερον καὶ μετὰ πλείονος ἐπεξεργασίας τὴν ἱστορίαν τῆ 18ης καὶ 19ης ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῆς πτώσεως τῆς γαλλικῆς αὐτοκρατορίας. Καὶ πρῶτον ἤδη ἐπενήργησε δι' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ λαοῦ. Ἡ δημοσίευσις τῆς ὑκατάμνου ταύτης ἱστορίας πίπτει κατὰ τὸ 1836—1848, καὶ ἐν ἔτει 1853 ἐγένετο ἡ τετάρτη αὐτῆς ἔκδοσις, ἀποπερατωθεῖσα κατὰ τὸ 1860. *Οὐδὲν ἄλλο διεξοδικὸν Γερμανικὸν σύγγραμμα ἔκαμε τοιαύτην ἐποχὴν, καὶ ἔσχε τοσοῦτον μεγάλην ἐπιρροήν ἐπὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος. Δικαίως ὀνομάζεται ὀνομασθῆ μεγαλοῦργημα.* Τὸ πνεῦμα τῆς ἀναζωπυρήσεως, ὅπερ κατίσχυσεν ἀπὸ τῆς ἐν Βιέννῃ συνόδου, ὑπεφύετο. Ἐπεκράτησε δὲ ὁ δι' ἀναβολῆς τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ψυχρὰ ἐπίκρισις, ἣτις ἐν τῇ ἀμβλύτητι αὐτῆς καὶ ἀδιαφορίᾳ ἐξησθένησε τὰς καλὰς δυνάμεις καὶ τὸν εὐγενῆ ζῆλον. Ἡ πολιτεία καὶ ἡ ἐκκλησία προσβίβαζον τὴν ἀξιόθρηνητον ταύτην κατάπτωσιν ἀπέναντι τοῦ ἀνωτέρου σκοποῦ τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος. Εἶδωλα συνίσταντο εἰς προσευχὴν, τὸ δὲ πνεῦμα τοῦ λαοῦ διεσθάρη. Ἀπὸ τῆς στρεβλῆς ἐκτιμήσεως τῶν προκατόχων καὶ τῶν δυνατῶν τῆς ἡμέρας ἐπεξετάθη ἡ φθορὰ εἰς τὴν ἐποψὴν τῆς νεωτέρας ἱστορίας. Ἠπαίλει νὰ καταστρέψῃ ἐν γένει τὴν πραγμάτευσιν τῆς ἱστορίας. Εἶναι ὅμως ἀνεκτίμητος σπουδαιότης διὰ τὴν ὑγιᾶ ἀνάπτυξιν ἐνὸς ἐκάστου ἔθνους τὸ νὰ θεραπεύηται ἐν τοῖς σπλάγχχνοις αὐτοῦ ἡ ἱστορία ἀληθῶς καὶ ἐπαξίως ὡς ἱερὸν θησαυρίσμα. Ἀμεθόδως συντεταγμένα βιβλία, ὡς ἡ ἀπὸ πολλοῦ λησμονηθεῖσα πρῶσιική ἱστορία τοῦ ἐν Βερολίῳ Καθηγητοῦ Ἐλβεργ, δὲν ἦσαν ἰδίως ἐπικίνδυνα εἰς σπουδὴν, πολὺ ὅμως ἐπιβλαβέστερον ἐπενήργουν ὡς μεταβάσεις εἰς τὴν κακὴν τάσιν αἱ ἀσθένειαι τοῦ ἀρχαίου καλοῦ λεκτικοῦ τῆς ἱστορίας τοῦ Σχλόιτσερ, Μύλλερ, Σχίλλερ,

Βάχλερ καὶ Μάνσωνος. Τὸ ἔδαφος τῆς ἀναζωπυρήσεως παρήγαγε καρποὺς τυφλῶν ἀρετῶν. Πολυμάθεια, εἶδος ἐκλεκτὸν, σχῆμα εὐφυὲς ἐπεφάνησαν. Ἀλλ' ἐλιπέ τι πάντων σπουδαιότατον! Ἦς εὐγενέστατα προϊόντα τῆς διανοίας ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τοῦ κακοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς διακρέπουσιν ἐν τοῖς συγγράμμασι τῆς ἀναζωπυρήσεως τὰ ἔργα τοῦ Βαρουχάγεν, Ἔνσε καὶ τοῦ εὐφυοῦς Ράγκε. Πόσον δὲ ὑψηλὰ ἴσταται ὁ Σχλόσσερ, ὡς πρὸς τὴν κακὴν τάσιν τῆς ἐποχῆς ἐξεταζόμενος, μαρτυροῦσιν ἀρκούντως τὰ συγγράμματα αὐτοῦ.

Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος.)

Ν ΠΕΤΡΗΣ.

ΛΕΥΚΗ.

Λήγημα ῥωσικόν.

(Τέλος. Ἴδε φυλλάδ. 298 καὶ 299.)

—οοο—

Ἐφθάσαμεν τέλος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Γοῦ καὶ ἐστάθημεν πρὸς στιγμὴν διὰ νὰ θαυμάσωμεν τὴν λαμπρὰν θέαν. Στακτόχρουν νέφος ὑπὲρ τὰς ἡμετέρας κεφαλὰς ἐπικρεμάμενον ἀνήγγελλε θύελλαν ἐπικειμένην· ἀλλ' ἡ ἀνατολὴ ἦτο τόσο καθαρὰ καὶ ὡραία ὥστε οὐδὲ κἄν τὸ ἐσυλλογίσθημεν. Ὁ λοχαγὸς μόνον τὴν θαυμασίαν ταύτην σκηνὴν ἔβλεπε, καὶ παρατήρησα ὅτι αἱ ἀπλαῖ καὶ ἰσχυραὶ καρδίαι αἰσθάνονται τὴν καλλονὴν τῆς φύσεως πολὺ ζωηρότερον ἡμῶν τῶν ἐνθουσιωδῶς περιγραφόντων τὰ μαγικὰ ταῦτα θεάματα.

« Εἶσθε, θαρρῶ, συνειθισμένος εἰς τὰς καταπληκτικὰς ταύτας σκηνάς, εἶπα.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη, ὅπως συνειθίζομεν τὸ σύριγμα τῆς σφαίρας, τὸ ὅποιον προξενεῖ συγκίνησιν τὴν ὅποιαν δὲν δεικνύομεν.

— Ἦκουσα γέροντας στρατιωτικοὺς νὰ λέγουν ὅτι ἀγαποῦν πολὺ τὴν μουσικὴν τῶν σφαιρῶν.

— Ναι, ἂν θέλετε, ἀλλὰ τοὺς ἀρέσει διότι αὐξάνει καὶ σφροδρύνει τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας. Ἰδέτε τί τόπος! »

Ἐνώπιον ἡμῶν ἐξετείνετο ἡ κοιλὰς τοῦ Κοιχοῦρ ἣτις ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Ἀράγρα καὶ ἄλλου τινος ποταμοῦ ὁμοιαζόντων πρὸς ἀργυρὰς ταινίας. Κυανίζουσα ὀμίχλη διωλίσθαινε παρὰ τὰς ὄχθας αὐτῶν φεύγουσα εἰς τὰς γείτονας φάραγγας, τὰς χλιαρὰς τῆς πρῶτης ἀκτίνης· δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἔρη γιονώδη, τὸ ὅλον τόσον ἱλαρῶς καὶ ζωηρῶς ἐμψυχούμενον ὑπὸ τῆς χρυσαυγοῦς πρῶτης, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἔπρεπε νὰ

μείνη τις και να εγκαταβιάση εκεί θαυμάζων αυτό. Ο ήλιος προέκυπτεν ὀπισθεν βουνοῦ, βαθύ κυανοῦν χρώμα ἔχοντας και πρὸς θυελλώδες σύννεφον ὁμοιάζοντος. Ἰπεράνω τοῦ ἡλίου ὑπῆρχε πλατεῖα ταινία ροινικόχρους εἰς τὴν ὁποίαν ὁ συναδοιπόρος ἠτένιζε προσέχων τὸν νοῦν. « Σὰς προειδοποίησα, ἀνέκραξεν, ὅτι θὰ ἔχωμεν κακοκαιρίαν σήμερον· πρέπει νὰ σπεύσωμεν, μὲ τὴν ἀδειάν σας, διότι δὲν εἶναι παράξενον νὰ μᾶς καταφθάσῃ εἰς τὴν δίοδον τοῦ Σταυροῦ. Ἐμπρὸς, ἀμαξᾶ. »

Ἐσφίγγαμεν τοὺς τροχοὺς τοῦ ἀμαξίου, ἐλάβομεν τοὺς ἵππους ἀπὸ τοὺς χαλινοὺς και ἤρχησαμεν τὴν κκτάθασιν· εἶχομεν ἐν δεξιᾷ βράχον, ἀριστερᾷ δὲ κρημνὸν τόσῳ βαθύν, ὥστε μικρὸν τι χωρίον Ὀσσετῶν εἰς τὸν μυχὸν κείμενον, ἐφαίνετο εἰς ἡμᾶς ὡς φωλεὰ χελιδόνος. Φρίττει τις ἀναλογιζόμενος ὅτι δι' αὐτῆς τῆς ὁδοῦ, ὅπου δύο ἀμαξίαι δὲν δύνανται νὰ διςταυρωθῶσιν, οἱ ταχυδρόμοι διέρχονται και κατὰ τὰς σκοτεινοτάτας νύκτας και χωρὶς νὰ καταβῶσι τῶν ἀμαξίων των. Ὁ ἕτερος τῶν ἀμαξηλατῶν ἡμῶν ἦτο Ῥώσος χωρικός ἐξ Ἰεροσλάφης, ὁ δὲ ἄλλος Ὀσσετής· οὗτος ἀποζεύξας τοὺς δύο τῶν πλαγίων ἵππους ὠδήγει τὸν μεσαῖον ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ μετὰ μυρίων προφυλάξεων· ὁ δὲ Ῥώσος δὲν κατέβη καν ἀπὸ τὴν θέσιν του, και ἐπειδὴ τῷ παρετήρησα ὅτι καλὸν ἦτο νὰ ἐλάβωμεν τινὰς προφυλάξεις διὰ τὸν μάρσιπόν μου, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχα διόλου ὀρεξίν νὰ τρέξω νὰ εὔρω εἰς τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου, μὲ ἀπεκρίθη· « Αἱ! αὐθέντη, ἂν θέλῃ ὁ θεὸς θὰ φθάσωμεν τόσον καλά ὅσον και ὅσοι ἐπέρχασαν πρὸ ἡμῶν ἀπὸ ἐδῶ. » Και εἶχε δίκαιον· διότι εἰάν οἱ ἄνθρωποι ἐσκέπτοντο ὀλίγον λογιώτερον, θὰ ἐπέιθοντο ὅτι ἡ ζωὴ δὲν εἶναι ἀξία μεγαλειτέρας προσοχῆς.

Ἐφθάσαμεν μετ' ὀλίγον εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Τραίτου, τὸ παλαιὸν σύνορον τῆς Γεωργίας, και εὔρομεν ἐκεῖ μεγάλους ὄγκους χιόνος, οἵτινες μᾶς ἀνενηύμισαν ζωηρῶς τὸ Σαράτωφ, τὸ Σάμπωφ και ἄλλους τόπους τῆς πατρίδος ἡμῶν.

« Ἴδου ἡ δίοδος τοῦ Σταυροῦ » μὲ εἶπεν ὁ λοχαγὸς δακτυλοδεικτῶν ὑψωμά τι ἐστρωμένον διὰ λεπτοῦ στρώματος χιόνος· ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐφαίνετο πέτρινος σταυρὸς, και πλησίον αὐτοῦ μόλις χαρκαγμένη ἀτραπὸς, δι' ἧς δὲν διέρχονται, εἰμὴ ὅταν ἡ συνήθης ὁδὸς ἦναι ἀδιάβατος ἐνεκα τῆς χιόνος. Οἱ δὲ ἀμαξηλάται, εἰπόντες ὅτι δὲν ὑπῆρχον νιφάδες, ἔφεραν ἡμᾶς γύρω τοῦ ὑψώματος διὰ νὰ γυμνάσωσιν ὀλίγον τὰ ἄλογα. Καθ' ὁδὸν ἀπηντήσαμεν πέντε Ὀσσεταίς, οἵτινες προέτειναν νὰ μᾶς συνδράμωσι, και ἤρχησαν νὰ κρεμῶνται εἰς τοὺς τροχοὺς τοῦ ἀμαξίου φωνάζοντες ἰσχυρῶς. Και ἐνθεν μὲν εἶχομεν τεραστίους ὄγκους χιόνος ἐτοιμορρόπους και πρὸς ἀσθενεστάτην πνοὴν ἀνέμου, ἐνθεν

δὲ χεῖμαρρον καταρρέοντα μετὰ πατάγου εἰς βαθύ ρεῦμα, ὅτε μὲν κρυπτόμενον ὑπὸ λεπίδα πάγου, ὅτε δὲ κατασυντριβόμενον εἰς ἀφρόν ἐπὶ τῶν ἀμαυρῶν βράχων τῆς κοίτης του.—Ἡ θύελλα ἐπλησίαζεν ἤδη ἐπιπτε ψιλή βροχὴ πρὸς χάλαζαν και χιόνα ἀναμεμιγμένη· ἡ ὀμίχλη συμπυκνωθεῖσα προσέτρεχεν εἰς ἀνατολῶν. Ἐμεναν δ' ἔτι πέντε οἰεραστία διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Κοβίου και ἡ ὁδὸς ἐγίνετο ὅσον ἐπροχωροῦμεν πλέον ἀπρόσβατος· οἱ καταπονηθέντες ἵπποι ὠλίσθαινον· ὁ ἀνεμοστρόβιλος ἐσίριζε πρὸς βορρᾶν, ἀλλὰ μᾶλλον στενάζων και, οὕτως εἶπεν, κωκύων ὑπὸ ἀπελπισίας. « Και σὺ, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, δυστυχῆ ἐξόριστε, ποθεῖς τώρα τὰς εὐρείας και ἐρήμους στέππας σου. Ἐκεῖ ἔχεις τόπον διὰ νὰ ἀπλώσῃς τὰ παγωμένα πτερά σου ἐν ᾧ τώρα εὐρίσκεσαι στενοχωρημένος ὡς ἀετὸς, ὁ ὁποῖος ἐπιπίπτει κρώζων κατὰ τῶν κικκλίδων τοῦ κλωβοῦ του. »

« Κακὰ τὴν ἔχομεν μὲ εἶπεν ὁ λοχαγός. Μετ' ὀλίγον δὲν θὰ βλέπωμεν εἰμὴ ὀμίχλην και χιόνα, και ὁ Βαΐδαρ θὰ πύξῃσε τόσον, ὥστε ἀδύνατον θὰ ἦναι νὰ τὸν περάσωμεν. Αἱ! αὐτὴ ἡ Λοσία! κατὰ τοὺς ἀνθρώπους και οἱ ποταμοὶ τῆς. Ὅλα ἀπατηλά. » Οἱ ἀμαξηλάται κατεκάλυπτον τὰ ἄλογα διὰ μαστιγώσεων, κρυγῶν και ὑβρεων, ἀλλὰ μὲ ὄλην τὴν ἐγγλωττίαν τῶν μαστίγων οὔτε καν βῆμα ἠδυνήθησαν νὰ προχωρήσωσιν. « Ἐκλαμπρότατε, εἶπε τέλος ὁ ἕτερος τῶν ἀμαξηλατῶν, δὲν θὰ φθάσωμεν σήμερον εἰς τὸ Κόβι· θέλετε νὰ καταρῶγωμεν εἰς τὰς καλύβας ἐκείνας ἐν ὅσῳ εἶναι δυνατόν. . . ἐκεῖ πρὸς τὰ ἀριστερά; Οἱ Ὀσσεταί λέγουν ὅτι οἱ ὁδοιπόροι σταματοῦν πάντοτε ὅταν ἦναι κακὸς καιρὸς, και ὅτι σὰς ὁδηγοῦν ἐκεῖ, ἂν θέλετε νὰ ταῖς δώσετε νὰ πῶν. »

— Καλὰ, καλὰ, εἶπεν ὁ λοχαγός. Τὰ ζῶα αὐτὰ θέλουν νὰ μᾶς πάρουν και ἄλλα χρήματα.

— Ὁμολογήσατε ὅμως, ὑπέλαβον, ὅτι χωρὶς αὐτοὺς δὲν θὰ τὴν εἶχαμεν διόλου καλά.

— Μάλιστα, μάλιστα, ἐψιθύρισε. Αἱ! αὐτοὶ οἱ ὁδηγοὶ ὡς ἂν νὰ μὴν εἰμπορῆ κανεῖς νὰ εὔρη τὸν δρόμον του χωρὶς τὴν βοήθειάν των. »

Ἐστράφημεν πρὸς ἀριστερὰν και μετὰ μυρίους κόπους ἐφθάσαμεν τέλος εἰς δύο πενιχρὰς καλύβας, τῶν ὁποίων οἱ ῥακενδύται οἰκοδεσπόται ὑπεδέχθησαν ἡμᾶς ὅσον τὸ δυνατόν καλλίτερα. Ἐμαθα δὲ ἔπειτα ὅτι ἡ κυβέρνησις τοὺς πληρόνει και τοὺς τρέφει διὰ νὰ φιλοξενῶσι τοὺς ὑπὸ καταιγίδων καταλαμβανομένους ὁδοιπόρους· « Ὅλα διὰ καλὸν, εἶπον καθίσας παρὰ τὴν ἐστίαν. Τώρα τὴν ἱστορίαν τῆς Λευκῆς, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἐτελείωσε. »

— Και πῶς εἶθε βέβαιος; εἶπεν ὁ λοχαγὸς μειδιάσας.

— Διότι δὲν εἶναι φυσικὸν ὅ,τι ἀρχίζει τόσον παράδοξα νὰ τελειῶνῃ τόσον ἀπλᾶ.

— Έχετε δίκαιον.

— Όλ' αυτά σὰς διασκεδάζουν' ἀλλ' εἰς ἐμὲ προξενοῦν λύπην, ὑπέλαβεν. Ἦτο ἀγαθωτάτη κόρη αὐτῆ ἡ Λευκὴ· τόσον τὴν συνείθισα, ὥστε τὴν ἠγάπων ὡς θυγατέρα καὶ ἐκαίην ἐμὲ ὡς πατέρα. Πρέπει νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι δὲν ἔχω οἰκογένειαν, ἢ τοῦλάχιστον ὅτι πρὸ δύοδεκά εἰσὼν δὲν ἔχω κάμμειαν εἰδῆσιν· δὲν μὲ ἤλθέ ποτε ὄρεξις νὰ ἐπάρω γυναῖκα καὶ τὴν ἀληθείαν δὲν μὲ ἀρμύζει πλέον· Ἦμην εὐχαριστημένος ὅτι εἶχα κῆπιον διὰ νὰ χαδεύω. Ἐπειτα ἐτραγώδει ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως εἰς τὸ ἑσπέρας, μὰς ἐχόρευε τὸν χορὸν τῶν Λεσγινίων· καὶ πῶς ἐχόρευε! . . . Εἶδα νέας μεγάλων οἰκογενειῶν καὶ εἴκοσι ἔτη ἐπέρασα μεταξὺ τῶν εὐγενῶν τῆς Μόσχας, ἀλλ' ὅποια διαφορά ἀπὸ τὴν Λευκὴν! Ὁ δὲ Πέσοριν διῆγε τὸν βίον τοῦ στολίζων καὶ διασκεδάζων αὐτὴν ὥστε ἀπέκτησε κάλλος θαυμάσιον· τὸ πρόσωπον καὶ οἱ βραχίονές τῆς δὲν ἦσαν πλέον ἠλιοκαυμένα, καὶ ζωηρὰ χρώματα ἐξωογόνουν τὰς παρειάς τῆς. Καὶ τί εὐθυμία . . . ἡ διαθύλισσα μὲ ἐπερίπαιζε πάντοτε . . . Ὁ θεὸς νὰ τὴν συγχωρήσῃ!

— Καὶ τί εἶπε ὅταν τὴν ἀνηγγείλατε τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τῆς;

— Τῆς τὸν ἐκρύψαμεν ἐπὶ πολὺ· τέλος ὅταν τὴν εἶδαμεν καὶ συνείθισεν ἐντελῶς εἰς τὴν θέσιν τῆς, τὴν ἀνηγγείλαμεν τὸ λυπηρὸν τοῦτο νέον· ἐκλαυσε δύο ἡμέρας ὀλοκλήρους καὶ ἔπειτα τὸ ἐλησμόνησεν ἐντελῶς.

« Ἐπὶ τέσσαρας μῆνας ὅλα ἔδαινον κατ' εὐχὴν. Σὰς εἶπα, μὲ φαίνεται, ὅτι Πέσοριν ἠγάπα ἐμπαθῶς τὸ κυνήγιον· ἦτο ἀξίος νὰ καταδιώξῃ δορκάδα ἢ ἀγριόχοιρον μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ τείχους τοῦ φρουρίου. Μίαν ἡμέραν τὸν εἶδα σκεπτικόν, περιπατοῦντα πολλὴν ὥραν κατὰ μῆκος καὶ πλάτος, τὰς χεῖρας ἔχοντα εἰς τὴν ῥάχιν· ἔπειτα ἔλαβε τὸ ὄπλον τοῦ καὶ ἀνεχώρησε· δὲν ἐπέστρεψε τὸ ἀπόγευμα καὶ αἱ ἀπουσίαι τοῦ ἐπαναλήφθησαν τόσον συχνά, ὥστε εἶπα τέλος· « Κάμμεια μαύρη γάτα θὰ ἐπήδηζε μεταξὺ τῶν. »

« Ἐν πρῶτ' ἐμθαίνω εἰς αὐτοῦ, μὲ φαίνεται ὡς ἀνχθὲς, ἡ Λευκὴ ἦτο εἰς τὸ κρεθιάτι ἐνδεδυμένη εἶδος σκεπάσματος μαύρου μεταξωτοῦ· ἦτο τόσον ὠχρὰ καὶ τόσον σκυθρωπὴ ὥστε ἐφοβήθη.

« Ποῦ εἶναι ὁ Πέσοριν; ἠρώτησα.

« — Εἰς τὸ κυνήγιον.

« — Πῶς! εὐγῆκε σήμερον;

« — Ἀλλ' οἴμοναν! δὲν ἐπέστρεψε ἀπὸ χθὲς, εἶπε βαθέως ἀναστενάζουσα καὶ μετὰ μακρὰν σιωπὴν.

« — Μὴ τὸν συνέβη τίποτε;

« — Αὐτὸ ἐσκεπτόμην χθὲς ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀπεκρίθη δακρυβρόουσα, ἐφανταζόμεν ὅτι ἀγριόχοιρος τὸν ἐπλήγωσε ἢ ὅτι Κιρκασίός τις τὸν παρέσυρεν εἰς τὸ ὄρος . . . Τώρα μὲ φαίνεται ὅτι δὲν μὲ ἀγαπᾷ

πλέον. » Καὶ ἤρχησε νὰ κλαίῃ, ἔπειτα ὑπέλαβε ἀνυψώσασα τὴν κεφαλὴν μὲ ὑπερηφάνειαν· « Ἐάν δὲν μὲ ἀγαπᾷ ποῖος τὸν ἐμποδίζει νὰ μὲ διώξῃ; Ἐάν αὐτὸ ἐξακολουθῇ θὰ φύγω ἐγὼ μόνη μου. Δὲν εἶμαι δούλη του . . . εἶμαι κόρη ἠγεμόνος.

« — Ἄκουσε, Λευκὴ, εἶπα, δὲν εἶμπαρεῖ πάντοτε νὰ ἦν' ἐβραμμένος εἰς τὸ φέρεμά σου· εἶναι νέος καὶ ἀγαπᾷ τὸ κυνήγι, ὑπῆγε, θὰ ἐπιστρέψῃ, ἀλλ' ἂν ἦσαι πάντοτε σκυθρωπὴ θὰ τὸν βρῶνῃς εἰς τὸ τέλος.

« — Ἀλήθειαν, λέγει; ἀλήθειαν· πρέπει νὰ εἶμαι εὐθυμὸς. » Ἐλάβε τὴν κιθάραν τῆς καὶ ἤρχησε νὰ τραγῶδῃ καὶ νὰ χορεύῃ περὶ ἐμὲ· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην κρύπτουσα τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖρας τῆς.

« Δὲν εἴξευρα τί νὰ κάμω! Σὰς εἶπα, νομίζω, ὅτι ποτὲ δὲν εἶχα πολλὰς σχέσεις μὲ τὰς γυναῖκας καὶ ἔσπασα τὸ κεφάλι μου διὰ νὰ εὕρω παρηγορητικόν τινα λόγον. Ἐσιωπῶμεν καὶ οἱ δύο . . . τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ δυσάρεστον.

« Τέλος εἶπα πρὸς αὐτὴν· « Λευκὴ ὁ καιρὸς εἶναι λαμπρὸς· ἂν ὑπάγωμεν νὰ περιπατήσωμεν εἰς τὸ ἐχρύωμα. » Ἦτο Σεπτέμβρις καὶ ἡ ἡμέρα ἦτο ὡραιοτάτη, αἰθρία καὶ μετριῶς θερμὴ· τὰ βουνὰ ἐφάνοντο τόσον πλησίον, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι τὰ εἶχες πρὸ τῶν ποδῶν σου. Ἐ περιπατοῦμεν σιωπηλοὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τέλος ἐκάθησεν εἰς τὰ χόρτα καὶ ἐκάθησα καὶ ἐγὼ πλησίον τῆς. Ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηθῶ ὅλα αὐτὰ χωρὶς νὰ μειδιάσω ὡμοιάζα τῷ ὄντι παρκαμένα τῆς.

« Τὸ φρούριον ἡμῶν ἔκειτο ἐπὶ ὑψώματος καὶ ἦ ἐκ τοῦ ἐχυρώματος θεᾶ ἦτο Θαυμασία. Ἐνθεν μὲν πλατεῖα πεδιάς, διασχιζομένη ὑπὸ τινῶν βουμάτων, περιωρίζετο ὑπὸ δάσους ἐξαπλουμένου μέχρι τοῦ βουνοῦ. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὑψοῦτο ὁ κενὸς κένενος χωρίου, ἢ ἔβασκε κένεν ποιμνιον. Ἐκεῖθεν ἔρρεε μικρὸς ποταμὸς περιτραγμένος ὑπὸ τῶν αὐτῶν πυκνῶν θάμνων ὑπὸ τῶν ὀρειῶν καλύπτονται οἱ πατρώδεις λόφοι, οἱ ὁποῖοι συνεννοῦνται πρὸς τὴν μεγάλην σειρὰν τοῦ Καυκάσου.

Ἦμεθα εἰς τὴν γωνίαν τοῦ ὀχυρώματος, ὥστε ἐβλέπαμεν ἐλευθέρως καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη. Ἀίφνης ἐξέρχεται τοῦ δάσους ἄνθρωπος ἀναβάνων στακτάχρουν ἄλογον καὶ πλησιάσας πρὸς ἡμᾶς ἑκατὸν ταγήνικα περίπου, ἕως τὸν ποταμὸν, ἤρχησε νὰ γυρίζῃ τὸ ἄλογόν του ὡσάν τρελλός. « Τί τρέλλα! εἶπα εἰς τὴν Λευκὴν, παρατήρησε σὺ ἡ ὁποία ἔχει νέα ὀμμάτια, παρατήρησε τί κάμνει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. Μήπως ἔρχεται ἀρά γε διὰ διασκεδάσῃ κένενα; »

Παρετήρησε καὶ ἀνέκραξεν εὐθὺς « εἶναι ὁ Κάσβιος! »

« — Ἄ! τὸν ληστὴν! ἔρχεται νὰ μὰς περιπαιξῇ. » Παρετήρησα καλὰ καὶ ἦτο τῷ ὄντι ὁ Κάσβιος· τὸν ἀνεγνώρισα ἀπὸ τὸ μελαγχροινὸν πρόσωπόν του καὶ

τὰ κτετασχισμένα ἐνδύματά του. « Εἶναι τὸ ἄλογον τοῦ πατρός μου! » εἶπεν ἡ Λευκὴ ἀρπάζουσα μου βιασίως τὸν βραχίονα· ἐφρύαττε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀπέστραπτον. « Ἄ! Ἄ! ἐσκέφθην, τὸ ληστρικὸν αἷμα ἀνκραίνεται καὶ εἰς σέ, καλὴ μου κόρη. »

« — Πλησίισα, εἶπα εἰς τὸν σκοπὸν, ἐξέτασσε καλὰ τὸ πυροβόλον σου καὶ πρόσεξε μὴ ἀποτύχησιν αὐτὸν τὸν διάβολον, θὰ σὲ δώσω ἐν βουβλί ἀργυροῦν. — Πολὺ καλὰ, ἐκλαμπρότατε· ἀλλὰ δὲν εἰμπορεῖ νὰ μείνη ἡσυχῆς μίαν στιγμὴν; . . . Πρόσταξέ τον νὰ σταθῆ, εἶπα γελῶν.

« — Αἶ! φίλε μου, ἐφώναζεν ὁ σκοπὸς κάμνων σχῆμα μὲ τὴν χεῖρα, στάσου μίαν στιγμὴν· τί γυρίζεις ὡσάν σβῦρος; » — Ὁ Κάσβις ἐστάθη τῷ ὄντι· ἐνόμιζε βέβαια ὅτι ἠθέλαμεν νὰ ἔλθωμεν εἰς διαπραγματεύσεις μὲ αὐτόν. Ὁ στρατιώτης τὸν σκοπεύει, πυροβολεῖ, καὶ ἀποτυγχάνει· ὁ Κάσβις ἐσῆκωσε τὸ ἄλογόν του εἰς τὰ ὀπίσθια ποδάρια καὶ ἐβρίφθη εἰς τὸ πλάγιον. Ἐσηκώθη εἰς τοὺς ἀναβολαίς, ἐκραύγασε λέξεις τινὰς εἰς τὴν γλώσσαν του καὶ ἀπειλήσας ἡμᾶς μὲ τὴν μᾶστιγα ἐγένεν ἄφαντος.

« — Πῶς δὲν ἐντρέπεται; εἶπα πρὸς τὸν σκοπὸν.

« — Ἐκλαμπρότατε, ἀπεκρίθη ὁ σκοπὸς, ὑπῆγε ἂν ἀποθάνῃ ἄλλοῦ . . . Εἶναι κατηραμένη γενεά . . . ποτὲ δὲν σκοπύεται μὲ πρώτην » Ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μετὰ ταῦτα ὁ Πέσοριν ἐπανῆλθε ἀπὸ τὸ κυνήγιον. Ἡ Λευκὴ ἐβρίφθη εἰς τὸν λαϊμὸν του χωρὶς νὰ ἐκφράσῃ κἀνὲν παράπονον καὶ χωρὶς νὰ τὸν μεμφθῆ διὰ τὴν μακρὰν ἀπουσίαν του . . . Ἐγὼ ὅμως ἤμην ἀγκυακτημένος. « Πρὸ ὀλίγου, εἶπα, πρὸ ὀλίγου ὁ Κάσβις ἦτο ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ποταμοῦ καὶ τὸν ἐπυροβολήσαμεν. Πιστεύεις ὅτι θὰ παρέλθῃ πολὺς καιρὸς καὶ δὲν θὰ τὸν ἀπαντήσῃς. Αὐτοὶ οἱ ὄρεινοὶ εἶναι ἐκδικητικοί, καὶ δὲν σὲ φαίνεται ὅτι ἐμάντευσε ὅτι ἐβοήθησες τὸν Ἀζάμαν; Πιστεύω ὅτι σήμερον ἀνεγνώρισα τὴν Λευκὴν καὶ εἰξεύρεις ὅτι τὴν ἠγάπα. » Ὁ Πέσοριν ἐσκέρθη πρὸς στιγμὴν καὶ ἀπήντησε· « Ναί, πρέπει νὰ φανώμεν πλέον προσεκτικοί· ἡ Λευκὴ δὲν θὰ ὑπάγῃ πλέον ἀπὸ σήμερον εἰς τὸ ὄχθρωμα ».

Τὸ ἑσπέρας τὸν ὠμίλησα. Ἐβλεπα μὲ λύπην μου τὴν μεγάλην του ἀλλαγὴν ὡς πρὸς τὴν ταλαίπωρον νέαν κόρην. Ἐπέρα ὀλοκλήρους ἡμέρας εἰς τὸ κυνήγιον καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφήν μόλις τὴν ἔλεγε δύο θρωπευτικὰς λέξεις. Ἡ Λευκὴ ἢ ὁποῖα ἕως τότε ἦτο τόσο ἀνθηρὰ, ἐγένετο ἰσχνή, τὸ πρόσωπόν τῆς ἐμπκύνετο, τὰ μεγάλα τῆς ὀμμάτια ἔχانون τὴν ζωηρότητά των. Ὄταν τῆ ἔλεγα διατὶ ἀναστενάξεις Λευκῆ; εἶσαι πολὺ μελαγχολικὴ. — Ὅχι. — Θέλεις τίποτε; — Ὅχι. — Ποθεῖς τοὺς γονεῖς σου; — Δὲν ἔχω πῦρον. Ὄλοκλήρους ἡμέρας μόνον αὐτὰς τὰς λέξεις καὶ ἢ ὄχι ἐπρόφερε.

Ὁ δὲ Πέσοριν ἀπεκρίθη εἰς τὰς παρατηρήσεις μου· « Ἄκουσε, Μάξιμε Μάξιμι, ἔχω ἔλεεινὸν χαρακτῆρα· δὲν εἰξεύρω ἂν τὸ σφάλμα ἦναι τοῦ Θεοῦ ἢ τῆς ἀνατροφῆς μου· ἀλλ' εἰξεύρω ὅτι εἶμαι πλέον δυστυχῆς ἐκείνων τῶν ὁποίων προξενῶ τὴν δυστυχίαν. Κακὴ παρηγορία! ἀλλὰ τί νὰ κάμω; Κατὰ τὴν πρώτην μου νεότητα, ὅταν ἀπηλλάχθην τῆς ἐπιτηρήσεως τοῦ πατρός μου, παραδόθην εἰς ὕλας τὰς διαχρημάτων ἡδονάς. Μετ' ὀλίγον τὰς ἐσιχάθην. Ἰπῆγα εἰς τὸν κόσμον· ὁ κόσμος μὲ ἐβάρυνε καὶ αὐτός. Ἐτρέξα κατόπιν τῶν ὠραίων νεανίδων καὶ μὲ ἠγάπησαν· ἀλλ' ὁ ἔρωσ των μόνον τὴν φαντασίαν καὶ τὴν ματαιότητά μου ἐξῆψε· ἡ καρδία μου ἔμεινε ψυχρὰ καὶ κενή. Ἀνέγνωσα, ἐμελέτησα, ἀλλ' εἶδα ὅτι οὔτε ἡ δόξα οὔτε ἡ εὐτυχία ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην, διότι οἱ εὐτυχέστεροι ἄνθρωποι εἶναι ἀπαιδευτοί. Ἡ δὲ δόξα δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἐπιτυχία· μόνον ἐπιτηδεύτης χρειάζεται διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τις αὐτήν. Παρ' ὀλίγον ἀπέθνηκα ἀπὸ ἀηδίας μὲ ἔστειλαν εἰς τὸν Καύκασον· ἀλλὰ γρήγορα συνείθισα εἰς τὸ σύριγμα τῶν κερκασιανῶν σφαιρῶν καὶ εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ θανάτου, καὶ ἤμην ὀλίγον δυστυχέστερος ἢ πρότερον, διότι εἶχα σχεδὸν χάσει καὶ τὴν τελευταίαν μου ἐλπίδα. Ὄταν εἶδα τὴν Λευκὴν διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅταν διὰ πρώτην φοράν κτεκαλύψα διὰ φιλημάτων τοὺς μαύρους βαστρούχους τῆς κεφαλῆς τῆς, κρατῶν αὐτὴν ἐπὶ τῶν γονάτων μου, ἐνόμισα ὁ μωρός! ὅτι ἦτο ἄγγελος ὑπὸ συμπαθητικῆς μοίρας σταλεῖς. . . ἀλλ' ἠπατήθην. Ὁ ἔρωσ ἀγρίας ὀλίγον μόνον καλλίτερος εἶναι τοῦ τῶν μεγάλων κυριῶν. Ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ εἰλικρίνεια ἐκείνης μὲ βαρύνουν· τὴν ἀγαπῶ. . . ἂν θέλῃς. . . τὴν εὐγνωμονῶ πολὺ διὰ μερικὰς ἀρκετὰ γλυκεῖς στιγμὰς, τὰς ὁποίας ἐπέρασα μὲ αὐτήν· δίδω τὴν ζωὴν μου ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν βαρύνομαι. . . εἶμαι ἢ βλάξ ἢ ἄθλιος ἄνθρωπος, καὶ ἐγὼ δὲν εἰξεύρω ποῖον ἐκ τῶν δύο· ἀλλὰ τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι εἶμαι ἄξιος αἵκτου, ἢ ψυχῆ μου διεφθάρη ὑπὸ τοῦ κόσμου, ἢ φαντασία μου εἶναι ἀνήσυχος ἢ καρδία μου ἀκόρεστος· ἔλα τὰ συνειθίζω, καὶ ἡ ζωὴ μου καταντᾷ μάλλον ἐπὶ μάλλον κενή· εἰς μόνος τρόπος μὲ μένει· τὸ ταξείδιον· καὶ εὐθὺς ὡς τοῦτο γίνῃ δυνατόν θ' ἀναχωρήσω, ἔχι εἰς τὴν Εὐρώπην, ὁ θεὸς φυλάξῃ! . . . θὰ ὑπάγω εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν Ἀρκτίκην, εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ βεβαίως θὰ ἀποθάνω κάπου. » Μετ' ὠμίλησε πολλὴν ὥραν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, καὶ οἱ λόγοι του ἐνεχαράχθησαν εἰς τὴν μνήμην μου, διότι ἦτο ἡ πρώτη φορά, καὶ ὁ θεὸς νὰ δώσῃ καὶ ἡ τελευταία, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκουσα ἄνδρα εἰκοσιπέντε ἐτῶν ὀμιλοῦντα οὕτω πως.

« Εἰπέτε με, σὰς παρκακλῶ, σεις ὁ ὁποῖος ἦθε

ἐσχάτως εἰς τὸν κόσμον, ὅλοι οἱ νέοι εἶναι τοιοῦτοι; »

Τῷ ἀπεκρίθη ὅτι ὑπάρχουσι πολλοὶ ἄνθρωποι ὁμιλοῦντες οὕτω καὶ ὅτι μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσι τινες πιστεύοντες ὅ,τι λέγουσι ὅτι δὲ ὁ κόρος ἀροῦ ἤρχησε καθὼς ὅλοι οἱ συρμοὶ εἰς τὰς ὑψηλὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, κατέβη πλέον εἰς τὰς κατωτάτας ὅτι καὶ εἰς αὐτάς τὰς κατωτάτας ὁ συρμὸς δὲν εἶναι πλέον καλὸς, καὶ ὅτι τὴν σήμερον ὅσοι κατατρώγονται ὑπὸ τῆς ἀηδίας ἀγωνίζονται νὰ κρύψωσι τὴν δυστυχίαν αὐτὴν ὡς ἐλάττωμα.

Ὁ λοχαγὸς δὲν ἐνόησε πολὺ, πολὺ τὰς λεπτολογίας μου, κινήσας δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ μειδιάσας εἶπεν

« Οἱ Γάλλοι βέβαια ἔφεραν αὐτὸν τὸν συρμὸν τοῦ βαρύνεσθαι ;

— Ὅχι οἱ Ἄγγλοι.

— Ἄ! Ἄ! ἀπεκρίθη διὰ τοῦτο εἶναι τόσω μέθυσοι. » Ἐνθουμήθη ἀκουσίως κυρίαν τινὰ τῆς Μόσχας βεβαιούσαν ὅτι ὁ Βύρων δὲν ἦτο ἄλλο παρὰ μέθυσοι. Ἄλλως τε ἡ παρατήρησις τοῦ λοχαγοῦ ἐξηγεῖτο εὐκόλως διότι ὅπως ἐμποδίσῃ τὸν ἑαυτὸν του νὰ πίνη, ἐπροσπάθει νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ὅλα τὰ δυστυχήματα προέρχονται ἀπὸ τὴν μέθην.

« Ὁ Κάσβις δὲν ἀνεφάνη πλέον ἤμην ὁμοῦς πεπεισμένος ὅτι δὲν ἦλθε χωρὶς σκοπὸν, καὶ ὅτι πονηρὰ πράγματα διελογίζετο. Μίαν ἡμέραν ὁ Πέσοριν με παρεκάλει νὰ ὑπάγω μετ' αὐτοῦ νὰ κυνηγήσωμεν ἀγριοχοίρους ἠρνήθη τὸ κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἐπέμεινε καὶ ἐπαίσθη. Ἀνεχωρήσαμεν ἀκολουθούμενοι ὑπὸ πέντε στρατιωτῶν μέχρι δὲ τῆς δεκάτης ὥρας εἰς μάτην ἐσκαλίσαμεν τοὺς θάμνους καὶ τὰ καλάμια. Ἦθελα νὰ ἐπιστρέψω, ἀλλὰ τὸν Γρηγόριον Ἀλεξάνδροβις κατέλαβε πείσμα, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐπανέλθῃ χωρὶς κυνήγιον. Τέλος ἀνεκαλύψαμεν καὶ ἀπετύχαμεν τὸν κατηραμένον ἀγριοχοίρον, κρυφθέντα εἰς τὸν καλαμῶνα. Ἀναπαυθέντες δὲ ὀλίγον, ἐστρέψαμεν πρὸς τὸ φρούριον.

« Ἐβαδίζαμεν ὁ εἰς παρὰ τὸν ἄλλον, χωρὶς νὰ λέγωμεν λέξιν καὶ ἀρήσαντες τὰ ἄλογά μας νὰ περιπατοῦν μετ' τὴν ἡπυχίαν τῶν ὀλίγων μόνον θάμνοι ἀπεχώριζον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ φρουρίου, ὅτε ἠκούσαμεν ἐκπυροκρότησιν ἐκυττάξαμεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον . . . μία δὲ καὶ ἡ αὐτὴ ὑποψία μᾶς κατέλαβε τρέχομεν πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἐπυροβόλησαν, καὶ βλέπομεν τοὺς στρατιωτὰς ἡμῶν συνηθροισμένους ἐπὶ τοῦ ὀχυρώματος, ἓνα δὲ ἵππεα τρέχοντα ἀπὸ ρυτῆρος εἰς τὴν πεδιάδα καὶ φέροντα ἔμπροσθέν του πρᾶγμα τι λευκόν. Ὁ Γρηγόριος Ἀλεξάνδροβις ὀξυδερκής ὡς οἱ Κιρκάσιοι, ἐδραξέ τὸ ὄπλον του καὶ ὤρμησεν εἰς κατὰ δὴξίν του. Ἐγὼ δὲ τὸν ἠκολούθησα.

« Ἐπειδὴ τὸ κυνήγιον δὲν ὑπῆρξεν ἐπιτυχές, τὰ ἄλογα δὲν ἦσαν κουρασμένα συνέτεμνον μετὰ θαυ-

μασίας ταχύτητος τὸ διάστημα καὶ ἀδιακόπως ἐπλησιάζαμεν. Τέλος ἀνεγνώρισα τὸν Κάσβις, ἀλλὰ δὲν διακρινὰ ἀκόμη τί ἐκράτει ἔμπροσθέν του κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν φθάσας τὸν Πέσοριν ἐφώνησα « εἶναι ὁ Κάσβις » ! Με ἐκύταξε, ἔνευσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐμάστισε τὸν ἵππον του.

« Ὅσας δὲ προσπαθείας καὶ ἂν κατέβαλεν ὁ Κάσβις, τὸν ἐπλησιάζαμεν ὁμοῦς ἐπαισθητῶς. Εἶχε κακὸν ἄλογον ἢ κουρασμένον. Πρέπει κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν νὰ ἐνθουμήθῃ τὸν Καρακύζην. . . . Ἀπείχομεν μόλις βολὴν πυροβόλου, ὁ δὲ Πέσοριν, καὶ τοὶ καλπαζῶν, τὸν ἐσκόπευσεν. « Μὴ πυροβολῆς, ἐφώνησα, οἰκονόμησε τὴν πυρίτιδα, θὰ τὸν φθάσωμεν χωρὶς αὐτό. » Ἀλλ' ὁ νεανίας ἐξήπτετο ἀκαίρως. — Πυροβολεῖ καὶ θραύει ἓνα τῶν ὀπισθίων ποδῶν τοῦ ἵππου, ὅστις μετὰ τινὰ βήματα θυμοῦται καὶ γονατίζει. Ὁ Κάσβις πηδᾷ κάτω, καὶ τότε εἶδομεν τὸ φορτίον τὸ ὅποιον εἶχεν εἰς τὰς χεῖρας, ἦτο γυνή . . . ἦτο ἡ Λευκή.

« Ἐφώνησε πρὸς ἡμᾶς λέξεις τινὰς εἰς τὴν γλῶσσάν του, καὶ ὑψώσε τὸ ἐγχειρίδιόν του ὑπεράνω αὐτῆς. . . δὲν ἦτο πλέον ὠρα δισταγμοῦ ἐπυροβόλησα καὶ ἐγὼ καὶ τὸν ἐπέτυχα, νομίζω, εἰς τὸν ὄμιον διότι ἐχαμήλωσεν ἐξαίφνης τὴν χεῖρά του. Ἀροῦ διελύθη ὁ καπνός, τὸ μὲν πληγωμένον ἄλογον ἔκειτο κατὰ γῆς, παρ' αὐτὸ δὲ ἦτο ἐξηλωμένη ἡ Λευκή ὁ δὲ Κάσβις ρίψας τὸ ὄπλον του ἀνεβρίχαστο ὡς γαλῆ εἰς τοὺς βράχους καὶ μεταξὺ τῶν θάμνων. Κάτι ἐδίδα ἐὰν εἶχα γεμισμένον ὄπλον διὰ νὰ τὸν καττιθάσω ἀπ' ἐκεῖ. Ὁ κακοῦργος ! ἐὰν τοῦλάχιστον τὴν ἐκτύπα εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ' ὄχι, τὴν ἐκτύπησεν εἰς τὴν βράχιν, τὸ δολιότερον τῶν κτυπημάτων ! . . . ἡ ταλαίπωρος Λευκή ἔκειτο ἀνάσθητος. Ἐξεσχίσαμεν τὸ ἐνδύμα της καὶ ἐδέσαμεν τὴν πληγὴν ὁ δὲ Πέσοριν κατεκάλυπτε δι' ἀνωφελῶν φιλημάτων τὰ παγωμένα χεῖλη της. Ἴππευσα καὶ τὴν παρέδωκα εἰς αὐτὸν ἐπιμελῶς τὴν περιέπτυξε διὰ τοῦ ἐνὸς τῶν βραχιόνων του καὶ ἀνεχωρήσαμεν. Μετὰ τινὰς στιγμὰς σιωπηλῆς πορείας, ὁ Πέσοριν με εἶπε. « Ἄκουσε, Μάξιμε Μάξιμι, ἂν πηγαίνωμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δὲν θὰ τὴν φέρωμεν ζωντανὴν εἰς τὸ φρούριον ». Ἐλεγεν ἀλήθειαν, ὅθεν ἤρχησαμεν νὰ καλπάζομεν. Λαὸς καὶ στρατιῶται ὅλοι μᾶς ἀνέμενον παρὰ τὰς πύλας μετεφέραμεν τὴν πληγωμένην εἰς τοῦ Πέσοριν καὶ ἐκαλέσαμεν τὸν ἰατρὸν, ὅστις, καὶ τοὶ μεθυσμένοι, ἤλθεν ὁμοῦς καὶ ἐξετάσας τὴν πληγὴν ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ασθενὴς δὲν θὰ ἐπέρα τὴν ἡμέραν. Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο ἠπατάτο.

— Ἰατρεύθη λοιπόν ; εἶπον πρὸς τὸν λοχαγὸν με κίνημα χαρῆς.

— Ὅχι ἀπεκρίθη καὶ ὁμοῦς ὁ ἰατρὸς ἠπατήθη, διότι ἐξῆσεν ἀκόμη δύο ἡμέρας.

— Ἀλλὰ πῶς τὴν ἤρπασεν ὁ Κάσβις.

— Ἰδοὺ· παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Πέσοριν, ἐκείνη ἐξῆλθε τοῦ φρουρίου καὶ ὑπῆγε πλησίον τοῦ ποταμοῦ. Ἦτο πολὺ ζέστη, καὶ καθήσασα ἐπὶ πέτρας ἐκρέμασε τοὺς πόδας τῆς εἰς τὰ ὕδατα. Ὁ Κάσβις εἰσδύσας πλησίον τῆς, ὤρμησε, τῆς ἐκλείσε τὸ στόμα μὲ τὴν χεῖρά του, τὴν ἔσυρεν εἰς τοὺς θάμνους, τὴν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν ἵππον του καὶ ἔφυγεν. Ἐκείνη ὁμῶς κατώρθωσε νὰ φωνάξῃ· οἱ στρατιῶται συνέδραμον ἐπὶ τοῦ ἐχυρώματος, ἐπυρεβόλησαν καὶ ἀπέτυχαν τότε ἐρθάσαμεν.

— Ἀλλὰ διὰ τί ὁ Κάσβις ἤθελε νὰ τὴν ἀρπάξῃ;

— Οἱ Κιρκάσιοι κλέπτουσι πᾶν τὸ κακῶς φυλαττόμενον· ἄλλως τε τῷ ἤρπασε.

— Καὶ ἀπέθανεν ἐκείνη;

— Ἀπέθανεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ὑπέφερε καὶ ἡμᾶς ἐτυράννησε πολὺ. Περὶ τὰς δέκα τῆς νυκτὸς ἀνέλαθε τὰς αἰσθήσεις τῆς· εἴμεθα πλησίον τῆς κλίνης τῆς· ἄμα ὡς δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάλεσε τὸν Πέσοριν. « Εἶμαι ἐδῶ πλησίον σου, ἀγγελέ μου » εἶπεν αὐτὸς λαμβάνων τὴν χεῖρά τῆς· « θὰ ἀποθάνω » ὑπέλαθεν ἐκείνη. Ἐπροσπαθήσαμεν νὰ τὴν παρηγορήσωμεν καὶ εἶπαμεν ὅτι ὁ ἰατρὸς ὑπέσχετο νὰ τὴν ἰατρεύσῃ. Ἐκείνη ὁμῶς ἀνένευσε καὶ ἐστράφη πρὸς τὴν τοίχον· Δὲν ἤθελε νὰ ἀποθάνῃ.

« Ὅλην τὴν νύκτα παρεφρόνει· ἡ κεφαλὴ τῆς ἔκαιε καὶ τὸ σῶμά τῆς ἐταράσαστο ὑπὸ τοῦ βίγους τοῦ πυρετοῦ· ὠμίλει περὶ τοῦ πατρὸς τῆς, περὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς, ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ὄρη τῆς πατρίδος τῆς. ὠμίλει δὲ καὶ περὶ τοῦ Πέσοριν, ἀποδίδουσα εἰς αὐτὸν τρυφερώτατα ὀνόματα, καὶ μεμφομένη αὐτὸν ὅτι ἔπαυσε νὰ τὴν ἀγαπᾷ.

« Ἐκεῖνος δὲ στηρίζων εἰς τὴν χεῖρα τὴν κεφαλὴν του ἤκουε τὴν λευκὴν σιωπὴν· ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἔχυσε δάκρυον· δὲν εἰξεύρω ἂν δὲν εἰσπύρει νὰ κλαύσῃ ἢ ἂν ἦτο τὴν ἐγκρατῆς τοῦ ἑαυτοῦ του· ἀλλὰ ποτὲ δὲν εἶδα λυπηρότερον θέαμα.

« Πρὸς τὸ πρῶτ, ὁ παραλογισμὸς ἔπαυσε· ἐκείνη δὲ κατήντησε εἰς τοσαύτην ἀδυναμίαν ὠχρότητα καὶ ἀκίνησίαν, ὥστε ἀμφεβάλλομεν ἐὰν εἴη ἀκόμη. Ἀλλ' ἀνέλαθε μερικὰς δυνάμεις καὶ ἤρχησε νὰ ὁμιλῇ. Περὶ τίνας; . . . Δὲν θὰ τὸ μαντεύσετε ποτέ. Τοιαῦται ἰδέαι μόνον εἰς ἀποθησκούσης τὸν νοῦν δύνανται νὰ ἔλθουν . . . Ἐλυπεῖτο διότι δὲν ἦτο χριστιανὴ, διότι ἡ ψυχὴ τῆς δὲν θὰ ἀπῆντα ποτὲ τὴν τοῦ Γρηγορίου εἰς τὸν ἄλλον κόσμον καὶ διότι ἐκεῖνος θὰ ἠγάπα ἄλλην γυναῖκα εἰς τὸν παράδεισον. Μὲ ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν νὰ τὴν βραπτίσω· τῇ τὸ ἐπρότεινα καὶ μὲ ἐκύταξεν ἐπὶ πολὺ τεταραγμένη καὶ μὴ δυναμένη νὰ προφέρῃ λέξιν, ἔπειτα τέλος μὲ εἶπεν ὅτι θ' ἀποθάνῃ εἰς τὴν πίστιν τῶν προγόνων τῆς. Ἡ ἡμέρα παρήλθε καὶ ὁμολογῶ ὅτι ποτὲ δὲν εἶδα ἄνθρωπον νὰ ἀλλάξῃ τόσον

εἰς τόσον ὀλίγον καιρὸν· αἱ παρειαὶ τῆς συνεσάλησαν, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἔγειναν ἀκόμη μεγαλύτεροι, τὰ χεῖλη τῆς ἔκκινον καὶ τόσον ἐθερμαίνετο ἐσωτερικῶς, ὥστε ἐνόμιζεν ὅτι εἶχε πυρωμένον σιδήρον εἰς τὸ στῆθος.

« Δὲν ἀπεμακρύνθημεν διόλου ἀπὸ τῆς κρεββάτιον τῆς καὶ νῆα νύξ ἤρχησε. Ἰπέφερε πολὺ καὶ παρεπονείτο· ἔπειτα εὐθὺς ὡς οἱ πόνοι κατεπραῦνοντο, ἐνεθάρξανε τὸν Γρηγόριον καὶ ἐπροσπάθει νὰ τὸν πείσῃ, κρατοῦσα καὶ καταφιλοῦσα τὰς χεῖρας του, νὰ ὑπάγῃ ὀλίγον ν' ἀναπαυθῇ. Πρὸς τὸ πρῶτ ἤρχησε νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀγωνίαν. Ὁ ἐπίδοσμος τῆς πληγῆς ἐξεταπίσθη καὶ τὸ αἷμα ἤρχησε πάλιν νὰ τρέχῃ. Ἀφ' οὗ τὸ διώρθωσα πάλιν καὶ ἠσύχασεν ὀλίγον, ἐζήτησε νὰ ἀσπασθῇ τὸν Πέσοριν. Αὐτὸς δὲ ἐγονάτισε παρὰ τὴν κλίνην τῆς, ἀνεσήκωσε τὴν κεφαλὴν τῆς καὶ κατεκάλυψε μὲ φιλήματα τὰ ψυχρὰ τῆς χεῖλη· καὶ ἐκείνη δὲ τὸν ἔσφιγγε διὰ τῶν τρεμουσῶν χειρῶν τῆς εἰς τὸ στῆθος τῆς, ὡς ἂν ἤθελε νὰ τῷ δώσῃ τὴν ψυχὴν τῆς διὰ τοῦ τελευταίου τούτου φιλήματος.

« Καλὰ ἔκαμε καὶ ἀπέθανε . . . Τί θὰ ἐγένετο ἐὰν ὁ Πέσοριν τὴν ἐγκατέλειπε; . . . Καὶ θὰ τὴν ἄφινε γρήγορα ἢ ἀργά.

« Τὴν ἐπισύσαν τὸ πρῶτ ἦτο ἡσυχος καὶ ὑπήκοος, ἂν καὶ ὁ ἰατρὸς τὴν ἐτυράννει πολὺ μὲ τὰ δεσμίματα καὶ τὰ ἰατρικά του. « Σὲ ἰκετεύω, τῷ ἔλεγα, μὰς ἐβεβαίωσεσ σὺ αὐτὸς ὅτι θ' ἀποθάνῃ, διὰ τί λοιπὸν τὴν τυραννεῖς μὲ τὰ ἰατρικά σου;— Εἶναι ἀναγκαῖον, Μάξιμ· Μάξιμις, διὰ νὰ ἔχω τὴν συνειδήσιν ἡσυχον. » Ἐξ τῆς θαυμασίας συνειδήσεως! . . .

Μετὰ μεσημβρίαν ἤρχησε νὰ ὑποφέρῃ δίψαν. Ἀνοίξαμεν τὸ παράθυρον καὶ ἐθέσαμεν πάγον περὶ τὴν κλίνην, ἀλλ' εἰς μάτην· εἴξευρα ὅτι ἡ ἀνυπόφορος αὐτῇ δίψα ἦτο τὸ σημεῖον προσεχούς τέλους καὶ τὸ εἶπα εἰς τὸν Πέσοριν. « Νερόν! νερόν! » ἐκραύγασεν ἐν ταύτῳ αὐτὴ μὲ φωνὴν βραγχώδη καὶ ἀνσπικνωθεῖσα. Ἐκεῖνος δὲ ἔγινεν ὠχρὸς ὡς τὸ κηρίον, ἤρπαξεν ἐν ποτήριον, τὸ ἐγέμισε καὶ τῇ τὸ ἔδωκεν. Ἐγὼ δὲ κρύψας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν χεῖρά μου ἤρχησα μίαν προσευχὴν. . . δὲν εἰξεύρω πλέον ποῖαν. Εἶδα πολλοὺς ἀποθνήσκοντας εἰς τὸ νοσοκομεῖον εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, ἀλλὰ δὲν εἶναι διόλου τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Ἐκεῖνο δὲ μάλιστα τὸ ὅποιον μὲ ἐλύπησε πολὺ, εἶναι ὅτι δὲν μὲ ἐνθυμήθη διόλου πρὶν ἀποθάνῃ. Ἀλλὰ καὶ τί εἶμαι διὰ νὰ μὲ ἐνθυμηθῇ τις εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου;

« Ὀλίγα λεπτὰ ἀφ' οὗ ἐπιε τὸ νερόν αὐτὸ τὸ ὅποιον τὴν ὠφέλησε, ἐξεψύχασε. Ἐδῆγησα ἐξω τοῦ δωματίου τὸν Πέσοριν καὶ ὑπήγαμεν εἰς τὸ ἐχυρῶμα, ὅπου ἐπεριπατήσαμεν ὁ εἰς παρὰ τὸν ἄλλον· τὸ πρόσωπόν του εἶχεν ἀσήμαντον ἔκφρασιν, καὶ ἠγανάκτησα διὰ τοῦτο· διότι εἰς τὴν θέσιν του ἡ λύπη

θά μὲ ἐσκότανε. Μετὰ πολλοὺς γόρους ἐκάθησεν εἰς τὴν σκιάν καὶ ἤρχησε νὰ ζωγραφῆ μὲ τὴν ῥάβδον τοῦ εἰς τὴν ἄμμον. Ἠθέλησα μᾶλλον διὰ τὴν ἐθιμοταξίαν νὰ προσπαθῶ νὰ τὸν παρηγορήσω ἀλλὰ μόλις ἤρχησα καὶ ἐγείρας τὴν κεφαλὴν ἤρχησε νὰ γελᾷ . . . Ἐφρικίασα καθ' ὄλον μου τὸ σῶμα ἰδὼν αὐτὸν τὴν γέλωτα. . . Ἰπῆγα νὰ εἰπῶ νὰ ἐτοιμάσουν τὸν λάκκον περιστύλιξα τὸ νεκροκράββατον μὲ κομμάτιον μαύρου μεταξωτοῦ τὸ ἔποιον εἶχα, καὶ τὸ ἐστύλισα μὲ σειρήνια ἀργυρᾶ τὰ ὁποῖα ὁ Πέσοριν εἶχεν ἀγοράσει δι' ἐκείνην.

« Τὴν ἐπιούσαν ἐνωρὶς τὴν ἐθάψαμεν ἔξω τοῦ φρουρίου παρὰ τὸν ποταμὸν, ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ μέρους ὅπου ἐκάθησε διὰ τελευταίαν φοράν καὶ θάμνοι σουρβιάς καὶ λευκῆς ἀκκίας ἐφύτρωσαν περὶ τὸν τάφον τῆς.

— Ὁ δὲ Πέσοριν; ἠρώτησα.

— Ὁ Πέσοριν ἔμεινεν ἀδιάθετος πολὺν καιρὸν. . . Ἐγένετο ἰσχνὸς ἀλλὰ ποτὲ δὲν ὠμιλοῦμεν περὶ τῆς Λευκῆς· ἔβλεπα ὅτι τὸν ἐδυσσεύεται διὰ τί λοιπὸν νὰ ὀμιλήσω περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου; Τρεῖς μῆνας μετὰ ταῦτα ἐστάλη εἰς φρουρὴν εἰς " " , καὶ κατέλιπε τὴν Γεωργίαν. Ἐκτοτε δὲν ἀπηντήθημεν πλέον. Κἄποιος μὲ εἶπε πρὸ ὀλίγου ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ρωσίαν· ἀλλὰ δὲν ἔγεινε μνεῖα τούτου εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ σώματος. Ἄλλως τε τὰ νέα μᾶς φθάνουν τόσον ἀργά ».

Καὶ ὁ λοχαγὸς ἤρχησε μακρὰν ὀμιλίαν περὶ τοῦ δυσσεύτου τοῦ νὰ μανθάνῃ τις τὰ νέα ἐν ἔτος ἀφ' οὗ πύσωσι νὰ ἦναι πλέον νέα. Βεβαίως ἔλεγεν αὐτὰ διὰ νὰ ἐπιβάλῃ σιγὴν εἰς τὰς ἀναμνήσεις του. Δὲν τὸν διέκοψα, ἀλλὰ καὶ δὲν τὸν ἤκουσα.

Ἡ καταιγὶς εἶχε πύσει καὶ ὁ οὐρανὸς ἐπανελάβε τὴν πρώτην αἰθριότητα. Ὄθεν ἀνεχωρήσαμεν. Καθ' ὁδὸν ἄμως ἐπανεφέρα ἀκουσίως τὴν ὀμιλίαν εἰς τὴν Λευκὴν καὶ τὸν Πέσοριν.

« Καὶ δὲν εἰξεύρατε τί ἔγεινεν ὁ Κάσβις; ἠρώτησα.

— Ὁ Κάσβις! Τῆ ἀληθείᾳ δὲν εἰξεύρω . . . Ἠκουσα, ὅτι εἰς τὴν δεξιάν μας πτέρυγα, εἰς τοὺς Χαψόγγους ὑπάρχει κἄποιος Κάσβις, ἄνθρωπος τολμηρὸς ὅστις περιπατεῖ ἐρυθρᾶ ἐνδεδυμένος καὶ βήματα βραδεῖ, ἐκτιθέμενος εἰς τὰς βολὰς ἡμῶν καὶ χαιρετῶν εὐγενέστατα ὁσάκις σφιέρα συρίζει παρ' αὐτόν. Ἀλλ' ἴσως δὲ εἶναι ὁ ἴδιος.

Εἰς Κόβιον ἀπεχωρίσθην ἀπὸ τοῦ Μαξίμου Μάξιμις· ἐγὼ ὑπῆγα διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἀμαξίας καὶ αὐτὸς ἦτο παρὰ πολὺ φορτωμένος, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ μᾶς ἀκολουθήτῃ. Δὲν ἠλπίζομεν νὰ ἐξαναἰδῶμεν ἀλλήλους, καὶ ὁμῶς ἄλλως ἔδοξε τῆ τύχη· καὶ τοῦτο θέλω διηγῆσθαι, ἂν τὸ ἐπιτρέπετε, εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΛΕΥΚΗΣ.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΚΟΠΕΝΑΓΗ

B. Ἐταιρίαν τῶν Ἀρχαιολόγων τῆς Ἄρκτου.

Κατὰ τὴν 23 λήξαντος Μαΐου συνεκροτήθη ἐν τοῖς τοῦ Χριστιανοδούργου ἀνακτόροις ἡ γενικὴ ἐπέτειος συνεδρίασις τῆς ἐντίμου ταύτης Ἐταιρίας, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Μ. τοῦ φιλομούσου καὶ σεβαστοῦ βασιλέως τῆς Δανίας ΦΡΕΔΕΡΙΚΟΥ τοῦ Ζ'. Ἀρξαμένης τῆς συνεδριάσεως ἐξέθεσεν, ὁ πολυμαθὴς Γραμματεὺς ὁ καὶ Σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας Κ. Κάρολος Ράφνος διὰ καταλλήλου λογιδρίου τὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους πράξεις τῆς Ἐταιρίας, παρουσιάσας συγχρόνως τὰς παρ' αὐτῆς κατὰ τὴν μνηθεῖσαν ἐποχὴν διεκπεραιωθείσας ἐκδόσεις διαφόρων ἀξιολόγων συγγραμμάτων· οἷον, τόμον ἓνα τῶν χρονικῶν τῆς Ἐταιρίας, ἐμπεριέχοντα τὰς κατὰ τὸ 1859 ἔτος ὑποβληθείσας τῇ Ἐταιρίᾳ διατριβὰς· καὶ τόμον ἕτερον ἐκ τῶν διατριβῶν τῶν Ἀρχαιολόγων τῆς Ἄρκτου, ἐν ᾧ ἐμπεριέχονται αἱ ὑπὸ ξένων λογίων συνταχθεῖσαι διατριβαὶ κατὰ τὸ ἔτος 1860· ἔτι δὲ αἱ ἐκθέσεις περὶ τῶν γενικῶν ἐπειτειῶν τῆς Ἐταιρίας συνεδριάσεων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1851 μέχρι τοῦ 1861. Ἐμπεριέχονται πρὸς δὲ καὶ διεξοδικαὶ τινες διατριβαὶ περὶ διαφόρων ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων, ὡς π.χ. ἡ περὶ Προδόμων τῶν Γιγάντων ἀξιόλογος διατριβὴ τοῦ Μεγαλειοτάτου καὶ φιλομούσου βασιλέως τῆς Δανίας Φρεδερίκου τοῦ Ζ'. Ἡ τὴν μετάφρασιν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς φωνὴν ἐξέδοτο ἤδη ἡ *Πανθώρα*.

Ἀκολούθως ὁ σεβαστὸς Πρόεδρος, ὁ καὶ φιλομούσος βασιλεὺς, εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ τῷ ὑποπροέδρῳ Κ. Οὐγγενέρῳ, τῷ καὶ σοφῷ τῆς Δανίας Ἀρχαιοφύλακι καὶ ἱστοριογράφῳ, τὴν φροντίδα τῆς ἐκδόσεως περιγραφῆς τῶν τάφων καὶ ἄλλων ἀρχαιοτήτων ἀνακαλυφθειῶν ἐν Ἰελλίγκη τῆς Ἰουτλανδίας κατὰ τὰς ἐνεργηθείσας ἀνασκαφὰς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ τούτου τοῦ τρισεβαστοῦ Προέδρου καὶ βασιλέως.

Ὁ δὲ Βαρῶνος Κ. Λουκᾶς Π. Βρέττον λαβὼν τὸν λόγον δυσχυρίσθη ὅτι αἱ οὕτω καλούμενοι Προδόμοι γιγάντων ἐχρησίμευσαν κατ' ἀρχὰς τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἀντὶ οἰκημάτων, καὶ μόνον εἰς μεταγενεστέραν τινὰ ἐποχὴν πρὸς ἐνταφιασμὸν τῶν νεκρῶν ἀντὶ τάφων. Ἐπαναλαβὼν δὲ τὸν λόγον ἡ Α. Μ. ὁ φιλόμουσος Πρόεδρος περιέγραψεν ἐν ὀλίγοις τοὺς τάφους καὶ ἄλλας ἀρχαιότητας ἀνακαλυφθείσας ἐσχάτως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ριγκιοβίγγης τῆς Ἰουτλανδίας· εἶτα ἐπαρουσίασε διάφορα ἀρχαῖα ἀντικείμενα ἐκ τῶν ἀρτι ἐναποτεθέντων ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ ἀρχαιολογικῷ Μουσείῳ.

Ἰπεβλήθησαν μετὰ ταῦτα τῇ σοφῇ ὀμηγύρῃ τὰ ὑπὸ διαφόρων λογίων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους